

Stenger for jentene

KJARTAN HØVIK - Porsgrunn

Oppdatert: 23.01.09 kl. 12:29 Publisert: 25.08.07 kl. 23:58

Jentene trives i elektrofaget, og får respekt for sin dyktighet. Men mange bedrifter har ikke bestemt seg for om de virkelig ønsker tokjønnnet arbeidsmiljø.

Mariann Irmelin Olsen (21) stortrives som elektrolærling hos YIT. Hun valser opp med så vel kabler og kontakter som med gutter som skulle finne på å være sleivkjeftede.

- Man blir jo robust etter hvert, og det gjelder bare å gripe fatt i det på en ordentlig måte hvis det skulle bli for drøyt. De fleste gutter synes tross alt det er bra med jenter på arbeidsplassen. I alle fall i firmaet som jeg jobber i, sier hun.

Endring må til.

Hun er ikke den eneste som har funnet lykken i yrkesfag, som fortsatt omtales som "utradisjonelle" for jenter. De fleste trives som bilmekanikere og elektrikere, ifølge en ny rapport som en rekke fagforbund står bak.

Likevel går det trått med rekrutteringen av jenter til disse mannsdominerte bransjene.

- Det er ikke jentene som må endre seg, men bedriftene. For meg virker det som om mange ennå ikke har bestemt seg for om de virkelig ønsker å satse på jenter, sier installatør og yrkesskolelærer Inger Vagle. Hun har 20 års erfaring fra bransjen, og er en av forfatterne bak rapporten.

Må bestemme seg.

- Vi er forbi stadiet med do og dusj. Jentene vil ha bedrifter som tar imot og følger dem opp på en skikkelig måte; bedrifter med skikkelig arbeidsmiljø og gode opplæringstilbud. Bedriftene må rett og slett bestemme seg for om de virkelig ønsker flere jenter, og gjøre grep deretter. Det er her skoen trykker, mener hun.

Inkluderende arbeidsmiljø og oppfølging under læretid blir pekt på som en utfordring for mange bedrifter. Dessuten blir egne jentenettverk lansert som et aktuelt tiltak for at flere jenter skal velge - og bli værende - i de mannsdominerte yrkene.

Minoritetsproblemer.

Rapporten slår ben under myten om at det er "guttejenter" som velger utradisjonelle yrkesfag, og at det er tungt fysisk slit som får enkelte til å slutte i yrket: Jentene velger bil- og elektrofaget fordi de ønsker seg et praktisk og variert yrke. Mange ganger kan det være tilfeldig om valget faller på frisør eller utradisjonelle fag.

De som slutter, sier i hovedsak at de liker faget som sådant. Det er arbeidsmiljøet som slår negativt ut.

Også avdelingsleder Tove Johansen i El & IT Forbundet mener utfordringen nå ligger hos bedriftene. Kvinneandelen må opp, slik at "minoritetsproblemene" forsvinner.

- Det har vært satset mye på kampanjer for å få jenter til å velge utradisjonelle studieretninger, men ute i bedriftene har det vært lite oppfølging. Det er dette vi nå må konsentrere oss om: Hva er viktig for jentene, hva skal til for å få dem til å bli? Får vi til dette, vil også rekrutteringen gå lettere, mener hun.

Et treårig studium på bedriftsnivå, som tar sikte på å finne denne suksessoppskriften, er nå under planlegging.

Feil oppfatning.

Mariann Irmelin Olsen startet i sin tid på allmennfag, men fant raskt ut at hun heller ville ha et mer praktisk yrke. Etter å ha vurdert en fremtid innen bygg eller mekaniske fag, falt valget til slutt på elektrofaget. Hun har tross alt to onkler som er elektrikere.

- Alt er nytt og spennende, nå som jeg er fersk. Men trivsel har først og fremst med arbeidsmiljøet å gjøre. Man må føle at man blir inkludert, ellers nytter det ikke. Olsen jobber i en bedrift med flere jenter og mener det kan være en styrke. Men for å få enda flere til å satse utradisjonelt, må rekrutteringsarbeidet starte tidlig.
- Jeg syns informasjonen om de ulike yrkesfagene var altfor dårlig da jeg gikk på ungdomsskolen. Få jenter vet hvilke muligheter elektrofaget kan gi, og mange har en helt feil oppfatning av hva yrket egentlig handler om, mener hun.

Legger seg etter jentene

Bygginstallasjonsfirmaet YIT har tatt mål av seg til å doble antallet kvinnelige lærlinger i løpet av 2007.

- Jentene har gitt oss et bedre og mykere arbeidsmiljø. Som lærlinger er de som regel mer modne enn guttene, og vår erfaring er dessuten at jentene er fagentusiaster, sier personalkoordinator Oddvar Larsen.

Selskapet, som er leverandør av tekniske bygginstallasjoner, har satt seg som mål å øke antallet jentelærlinger fra 40 til 80 i løpet av høsten.

- Jentene utfordrer og skjerper oss, de er flinke til å spørre, og de setter krav. De er for eksempel svært bevisste på at de skal få varierte oppgaver, sier Larsen.

På landsbasis har YIT 55 kvinnelige montører og lærlinger. En av dem er sentralt hovedverneombud Tone Beate Windingstad. Hun mener det er viktig at arbeidsgiveren legger forholdene til rette for kvinnelig arbeidskraft.